

Urheilun ympäristövastuuverkoston tapaaminen 12.3.2019 klo 14-17, Palloliitto

Teema: Ympäristövastuulliset tapahtumat ja tapahtumaympäristöt

YHTEENVETO

Tilaisuuden tavoitteena oli ideoida ja ratkoa, miten urheilutapahtumat ja -tapahtumaympäristöt (areenat, hallit, stadionit, ym.) sekä kaupungit voisivat yhteistyöllä viedä eteenpäin edelläkävijätapahtumien ottamia askeleita tapahtumien ekologisuuden kehittämiseksi.

Katsaus tapahtumien ympäristövastuusta 2018 ja Ramirentin Ekostipendi

Vuoden 2018 aikana eri puolilla Suomea järjestettiin kaikkiaan kuusi Ekokompassi-serfitioitua urheilutapahtumaa: Salpausselän kisat Lahdessa, SUL Juoksutapahtumat Helsingissä, Paavo Nurmi Festival Turussa, Lahti-Hollola Jukola, Nuorten uinnin EM-kisat Helsingissä sekä UEFA U-19 poikien EM-turnaus Seinäjoella ja Vaasassa. Ympäristövastuu oli vahvasti esillä myös muissa tapahtumissa, mm. Rukan maailmancupissa, yleisurheilun nuorten MM-kisoissa Tampereella ja Helsinki International Horse Showssa sekä mediassa. Olympiakomitean ja Ramirentin Ekostipendi luovutettiin Nuorten uinnin EM-kisoille. [Lue lisää](#)

Tarve ympäristöasioiden hallinnalle on entistä kriittisempi

Sitran asiantuntija Sari Laine kuvasi toimien tarvetta kaikilla sektoreilla: Tähän mennessä kirjattu tarve ja tavoite on suomalaisten hiilijalanjäljen puolittaminen vuoteen 2030 mennessä (nyt 10,4 tonnia). Tuoreen tutkimustiedon valossa tämä ei tule riittämään, vaan vuoteen 2030 mennessä hiilijalanjälki tulisi kutistaa kolmannekseen ja 2050 mennessä kymmenesosaan nykyisestä. Hiilijalanjäljen pienentäminen koskee myös urheilua ja liikuntaa ja on sekä velvollisuus että mahdollisuus. Urheilu koskettaa suuria väkijoukkoja ja toimii hyvänä vaikuttamisen väylänä.

Tapahtumajärjestäjien toiveita tapahtuma-areenoille

Stadionit, areenat, hallit ja muut tapahtumaympäristöt linkittyvät moniin tapahtumien ympäristövastuun kannalta keskeisiin näkökulmiin, kuten jätehuolto, palvelut, energia ja logistiikka. Yhteistyö tapahtumanjärjestäjän ja tapahtumapaikan välillä on avainasemassa. Mitä tapahtumien hiilijalanjäljen pienentäminen ja kiertotalousajattelun edistäminen edellyttää tapahtumainfralta?

Palloliiton Jeannette Good ja Koripalloliiton Veera Sääski nostivat puheenvuoroissaan tapahtumanjärjestäjän toiveita tapahtumaympäristöille ja aiheesta käytiin keskustelua.

- Kansainvälisten lajiliittojen ympäristövastuullisuutta koskevat vaatimukset ulottuvat tapahtumaolosuhteisiin. Palloliitto on tuoreessa UEFA Super Cup hakuasiakirjassa koonnut tietoa vastuullisuuskriteerien täyttämistä hyvässä yhteistyössä Olympiastadionin kanssa. Liittojen vaatimukset ympäristövastuusta ovat hyvin eritasoisia ja puuttuvat vielä osalta kokonaan.
- Jätteiden lajittelujärjestelmä helpottaa jätteiden hyötykäyttöä ja tapahtuman jätehuoltosuunnitelman tekemistä. Ympäristöjärjestelmää varten tarpeellista on myös seurantatietojen saatavuus (energia, jätteet, jne.)

- Visuaalinen muunneltavuus ja digipinnat keventävät brändäämisestä aiheutuvaa kuormitusta
- Ravintoloitsijat pitäisi saada mukaan esimerkiksi tarjoamalla kasvisvaihtoehtoja, käyttämällä biohajoavia kertakäyttöastioita sekä kehittämällä vähäjätteisiä tarjoiluja.

Tapahtuma-areenoiden tekoja ja ratkaisuja

Tilaisuuteen osallistuneet tapahtumapaikat (Helsingin Jäähalli, Olympiastadion ja Urheiluhallit) edustavat edelläkävijäjoukkoa, joille ympäristöjohtaminen on jo tuttua ja Ekokompassi-ympäristöjärjestelmä käytössä. Tapahtumapaikoilla on toteutettu useita toimenpiteitä, joilla on saatu myös taloudellista hyötyä. On tärkeää huomata, että tapahtumapaikan ympäristöjärjestelmä edellyttää myös tapahtumanjärjestäjän sitoutumista tiettyihin toimintamalleihin.

- **Energiansäästötoimet:** Lamppujen vaihtaminen ledeihin – 30-60% sähkösäästö, kentän lämmitys kaukolämmöllä, jäähdytyksen lauhdelämmön hyödyntäminen, kaukolämmön venttiilikuristimilla 20 % energiansäästö
- Aurinkosähkö kaikkien harkinnassa
- **Lajittelun ja jätehuollon kehittäminen:** erikseen kerättävien jätelajien lisääminen, jätteen lajittelu jätehuoltokumppanin toimesta ja hyödyntäminen energiana.
- **Hankinnat:** pesuaineiden, lannoitteiden ja polttoaineiden vaihtaminen ympäristöystävällisiin, laitteiden vuokraaminen ostamisen sijaan
- **Ympäristöjärjestelmän toteuttaminen:** Ekokompassi on ollut toimiva väline ympäristöasioiden huomioonottamisessa ja henkilöstö on saatu hyvin mukaan. Ekokompassi on ohjannut tekemään ympäristövalintoja myös peruskorjauksen yhteydessä

Yhteispelin kehittäminen

- Keskeinen tekijä ympäristövastuun edistämisessä on **ennakointi ja hyvä suunnittelu**. Esimerkiksi vuokralaluston ja -rakenteiden kuljetuksia voidaan optimoida päästöjen vähentämiseksi ja tapahtumaan voidaan varata akkukäyttöisiä / päästöttömiä koneita kun tieto tarpeesta tulee hyvissä ajoin (vuokrahinta sama kuin ns. perinteisillä koneilla).
- **Tapahtumanjärjestäjien on aktiivisemmin tuotava esille tarpeita ja kysyttävä vastuullisuusasioista ja vaihtoehtoista.** Ympäristöasioista kysytään tapahtumapaikoilta harvoin, mutta enenevässä määrin.
- Ympäristöjärjestelmää toteuttavilla tapahtumapaikoilla toiminnot on jo valmiiksi rakennettu ympäristö huomioiden ja toimintakulttuuri tukee kehittämistä ja asioiden ratkomista yhdessä. Tämä helpottaa tapahtumaorganisaatiota ympäristövastuullisen tapahtuman rakentamisessa. **Tapahtumien Ekokompassi-palvelun hinnoittelussa voitaisiin huomioida tapahtumapaikan sertifikaatti, sillä sen myötä osa työstä on jo tehty. Alennus ohjaisi tapahtumanjärjestäjiä sertifioituihin tapahtumapaikkoihin.**
- Kaupunki ja julkiset palvelut tukemaan tavoitteita: jos kannustetaan tulemaan julkisella liikenteellä tapahtumiin, niin liikenteen toimivuus täytyy varmistaa esimerkiksi vuoroja lisäämällä. Tapahtumasähkön tarjoaminen kaupungin toimesta
- Toivottiin app’ien kehittämistä tapahtumanjärjestäjien ja -kävijöiden ohjaamiseen (Smart City). Tapahtumaympäristöjen käytäntöjen yhtenäistäminen (esim. lajittelu) helpottaisi tapahtumakävijöiden opettamisessa.
- Lähekkäin sijaitsevien tapahtuma- ja liikuntapaikkojen välillä tulisi kehittää yhteiskäyttöratkaisuja, esim. koneet, aidat..
- **Vihreän sähkön käytön helpottaminen.** Todettiin, että kaupunkien omien energiayhtiöiden vihreän sähkön osuus ei aina riitä kysyntään. Tässäkin tapauksessa on mahdollista vaihtaa

vihreään sähköön hankkimalla uusiutuvan energian (varmimmin Ekoenergian) alkuperäistäkuita. Lue lisää: [Ympäristömerkityn sähkön ostajan opas yrityksille, järjestöille ja tapahtumille](#)

- **Kaikkien osapuolten avoimuus muutokselle.** Erytisesti nuorten toimijoiden (vapaaehtoiset ja työntekijät) kasvaneen tietoisuuden myötä paine läpinäkyvyyteen kasvaa. Murros voi tulla nopeasti myös suurten globaalien toimijoiden myötä, esim. kun Live Nation muuttaa vaatimuksiaan, tämä muuttaa alan standardit.

Yhteenvedossa nostettiin keskeisiksi kehittämiskohteiksi

1) Kysyminen

Tapahtumanjärjestäjien aktiivisuus on tärkeää. Ympäristöasioista kysytään tapahtumapaikoilta toistaiseksi harvoin. Asiakkaan roolissa tapahtumajärjestäjillä mahdollisuus nostaa asiaa esiin ja vaikuttaa.

2) Viestintä

Tehdään äänekkäämmin ja vaikutetaan sosiaaliseen normistoon. Hyviä tuloksia voidaan saada pelkästään viestimällä asioista aktiivisemmin. Esim. lajittelemattoman jätteen hyötykäyttö energiana ei näy kävijälle ellei siitä viestitä. Hyvien käytäntöjen avaaminen yleisölle olisi informatiivista ja myönteistä huomiota herättävää.

3) Benchmarkkaus

Tapahtumaympäristöjen keskinäinen yhteistyö ja tuutorointi. Hyvänä esimerkkinä liigaseurojen yhteinen ympäristöohjelma ja hallien välinen toimenpiteiden kirittäminen.

4) Tukitoimet

Suur tapahtumastrategia ja mahdollinen tuleva suur tapahtumayksikkö osaamiskeskittymänä. Ekokompassi on jo hyvä työkalu.

Mikä riittää?

Tilaisuuden lopussa Sitralle esitettiin olennainen kysymys: Riittääkö tapahtumien ekologisuuden kehittäminen alkuunkaan vai pitäisikö koko toimintaa rajoittaa? Sari Laine totesi herättävästi, että tässä vaiheessa urheilun suurin vaikuttamismahdollisuus on tietoisuuden ja valtavirtaistamisen voima.

– Käyttäkää oma mahdollisuutenne viestiä, että ilmastoteot eivät ole vain pienen ryhmän toimintaa vaan sosiaalinen normi. Nuorista jo kolme neljäsosaa on huolissaan maapallon tilanteesta. Jokaisen tulee tehdä osansa.

Tilaisuuteen osallistui ympäristövastuuverkoston toimijoita sekä tapahtumapaikkojen, tapahtumanjärjestäjien sekä kaupunkien edustajia:

Oona Alajärvi, Paavo Nurmi Games / PN Turku Oy
Anna Autio, Espoon kaupunki, liikunta- ja nuorisopalvelut
Ida Bolander, Opiskelijoiden liikuntaliitto
Jeannette Good, Suomen Palloliitto

Auni Haapala, Helsingin kaupunki
Jaana Helminen, Helsingin yliopisto
Päivi Häikiö, Olympiakomitea
Kaisa Karjalainen, Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus
Karoliina Ketola, Olympiakomitea
Tom Kivimäki, Jääkenttäsäätiö
Leena Kummu, Suomen Paralympiakomitea
Miira Kuvaja, Baserri
Sari Laine, Sitra
Elina Lähdeaho, Urheiluhallit Oy
Rolf Mikkola, Nuorten Uinnin EM 2018
Sanna Mönkkönen, Volttimedia
Alexandra Naumanen, Saji ry
Irina Niinivaara, HSY / Ekokompassi
Arto Palsio, Ramirent
Elisa Pursiainen, Jyväskylän yliopisto (LitM opiskelija) / Suomen Liitokiekkoliitto
Lea Rahkola-Kauranen, Vantaan kaupunki
Ilkka Rautakivi, Stadionsäätiö
Minna Rehn, Helsingin kaupunki, liikuntapalvelu
Katja Repo
Veera Sääski, Suomen Koripalloliitto
Krista Terämaa, Suomen Uimaliitto ry
Lotta Toivonen, Sitra
Tarja Vartiainen, Pääkaupunkiseudun Partiolaiset ry